

NR-111

December-2015

B.A., Sem.-I

Elective (EC-I) 103 : Sanskrit

श्रीमद् भगवद्गीता

गीतास्वाध्याय (नियतशीर्षक)

(अध्याय-१-६)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) अर्थो/Discuss – अर्जुनविषदयोग. 10
- अथवा/OR**
- समजावो/Explain – स्थितप्रज्ञस्य लक्षणानि.
- (b) नीचेनामांथी कोरुपणु अक श्लोकनुं अनुवाक सड वलवरण करु : 4
- Translate and explain any **one** of the following verse :
- (1) धरुडकुषुतुरुकुषुतुरु सुडवेतु युयुतुसवः ।
डडडकः डडणडवऱशुकैव कडडकुर्वत सङुगड ॥
- (2) नैनुं कुषुनुदनुतु शसुतुरऱणु नैनुं दहतु डऱवकः ।
न कैनं वकुतेदडनुतुडऱडु न शुकषडतु डऱरुतः ॥
2. (a) नीचेनामांथी कोरुपणु डे वलशु वलवेडनुतुडनुतु नुुध लडुडु : 10
- Write critical notes on any **two** of the following :
- (1) कडडडुडुगः
(2) डङुगककुरडडुवतुतुन
(3) अवतऱरवऱदः
(4) कऱतुर्वडुणुडुडुडु
- (b) नीचेनामांथी कोरुपणु अक श्लोकनुं अनुवाक सड वलवरण करु : 4
- Translate and explain any **one** of the following verse :
- (1) शुरेडऱनुतुवधडु वलगुणः डडधडुडुतुवनुषुतुतऱतु ।
सुवधडुडु नलधनुं शुरेडः डडधडुडु डडऱवहः ॥
- (2) शुरडुडुडुवलुलडडुते गुनऱनुं ततुडडुः संडतेनुदुरडुडुः ।
गुनऱनुं लडुधवऱ डडरऱनुं शऱनुतुडडुकलरेणऱधलगकुषुतुतु ॥

3. (a) શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના અધ્યાય-5 (ગુણકર્મસંન્યાસયોગ)નો સાર લખો. 10
Describe the central idea of Chapter-5 (ગુણકર્મસંન્યાસયોગ) of શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા.
અથવા/OR
શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના અધ્યાય-6 (ધ્યાનયોગ)નો સાર લખો.
Describe the central idea of Chapter-6 (ધ્યાનયોગ) of શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા.
- (b) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક શ્લોકનું અનુવાદ સહ વિવરણ કરો : 4
Translate and explain any **one** of the following verse :
(1) વિદ્યાવિનયસમ્પન્ને બ્રાહ્મણે ગવિ હસ્તિનિ ।
શુનિ ચૈવ શ્વપાકે ચ પણ્ડિતાઃ સમદર્શિનઃ ॥
(2) યુક્તાહારવિહારસ્ય યુક્તચેષ્ટસ્ય કર્મસુ ।
યુક્તસ્વપ્નાવબોધસ્ય યોગો ભવતિ દુઃખહા ॥
4. ‘ગીતાનું મનોવિજ્ઞાન’ વિશે મુદ્દાસર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો. 14
Write a critical note on ‘Psychology of the Gita’.
અથવા/OR
માનવ-ધર્મ તરીકે ગીતાના વિચારો લખો.
Write on ideas of the Gita on Manava-Dharma.
5. (a) ખાલી જગ્યા પૂરો : 8
Fill in the blanks :
(1) ગીતામાં _____ અધ્યાયો છે. (18, 20, 17)
There are _____ chapters in Gita. (18, 20, 17)
(2) ગીતા _____ ગ્રંથમાં આવે છે. (મહાભારત, રામાયણ, વેદ)
Gita is in _____ Grantha. (Mahabharata, Ramayana, Veda)
(3) મનુષ્યએ _____ નો ત્યાગ કરવો જોઈએ. (સ્વધર્મ, કર્મ, ફળ)
Man should leave of _____. (Swadharma, Karma, Fala)
(4) ગીતામાં પારિવારિક પ્રબંધનની વાત _____ અધ્યાયમાં આવે છે. (1, 5, 6)
The Gita discusses the Parivarik Prabandhana in _____ chapter. (1, 5, 6)

(5) ગીતાના દરેક અધ્યાયના અંતે _____ આવે છે. (પુષ્પિકા, વાટિકા, સૂક્તિ)
_____ comes at the end of every chapter in the Gita.

(Pushpika, Vatika, Sookti)

(6) કામ એષ ક્રોધ એષ _____ સમુદ્ભવઃ । (સતોગુણ, રજોગુણ, તમોગુણ)

(7) ન હિ _____ સદૃશં પવિત્રમિહ વિદ્યતે । (જ્ઞાનેન, અર્થેન, કર્મણા)

(8) _____ કર્મસુ કૌશલમ્ । (તપઃ, યોગઃ, કૃષ્ણઃ)

(b) નીચેના A અને B જોડો :

6

Match A and B :

A	B
(1) મધુસૂદન	(a) બુદ્ધિઃ
(2) પાર્થ	(b) કૃષ્ણઃ
(3) દિવ્યદૃષ્ટિઃ	(c) અર્જુનઃ
(4) વ્યવસાયાત્મિકા	(d) સંજયઃ
(5) भीमः	(e) શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા
(6) પ્રસ્થાનત્રયી	(f) વૃકોદરઃ

NR-111

December-2015

B.A., Sem.-I

Elective (EC-I) 103 : Sanskrit

(History of Sanskrit Literature)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : પ્રશ્નપત્રમાં છાપેલો પ્રશ્નક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.

Instruction : Write the same question number in answer-book as mentioned in the question paper.

1. (a) ऋग्वेदसंहितानो परिचय आपो. 10

Give an introduction of Rigvedasamhita.

अथवा/OR

सामवेदसंहितानो परिचय आपो.

Give an introduction of Samvedasamhita.

(b) શબ્દ નોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 4

Write word notes : (any two)

(1) ऋषिः

(2) असुरः

(3) सामगानम्

(4) अथर्वाङ्गिरसः

2. (a) ‘शतपथ ब्राह्मण’नो परिचय आपो. 10

Give an introduction of ‘Shatpatha brahmana’.

अथवा/OR

‘गोपथ ब्राह्मण’नो परिचय आपो.

Give an introduction of ‘Gopatha brahmana’.

- (b) शब्द नोंध लखो : (कोईपक्ष भे) 4
Write word notes : (any two)
- (1) ब्राह्मणम्
 - (2) शतायुर्वै: पुरुषः
 - (3) ब्रह्मोद्यः
 - (4) विधिः
3. (a) 'शिक्षाग्रन्थो'नो परिचय आपो. 10
Give an introduction of 'Shikshagrantha'.
अथवा/OR
गृह्यसूत्रो अंतर्गत सोण संस्कारो नो परिचय आपो.
Give an introduction of sixteen sanskaras under Gruhyasutras.
- (b) शब्द नोंध लखो : (कोईपक्ष भे) 4
Write word notes : (any two)
- (1) वेदाङ्गानि
 - (2) शिक्षा
 - (3) कल्पः
 - (4) सप्तपाक यज्ञः
4. (a) वेदांग तरीके व्याकरणो परिचय आपो. 10
Give an idea of vyakaran as a component of Vedang.
अथवा/OR
वेदांग तरीके निरुक्तनो परिचय आपो.
Give an idea of Nirukta as a component of Vedang.
- (b) शब्द नोंध लखो : (कोईपक्ष भे) 4
Write word notes : (any two)
- (1) व्याकरणम्
 - (2) उहः
 - (3) निघण्टुः
 - (4) वर्णागमः

5. (a) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો :

8

Give the answer with appropriate option :

(1) 'ઋગ્વેદ'ના 'મંડલો' કેટલાં છે ?

How many 'Mandalas' are there in 'Rigveda' ?

- (a) દસ (b) નવ (c) આઠ
Ten Nine Eight

(2) 'યજુર્વેદ'ના જ્ઞાતા કયા નામે ઓળખાય છે ?

What is the name of scholar of 'Yajurveda' ?

- (a) અધ્વર્યુઃ (b) ઉદ્ગાતા (c) હોતા

(3) કયા નામનો બ્રાહ્મણ 'સામવેદ'નાં મંત્રોનું ગાન કરે છે ?

Which Brahman recites mantras of 'Samveda' ?

- (a) હોતા (b) ઉદ્ગાતા (c) અધ્વર્યુઃ

(4) 'ઐતરેયબ્રાહ્મણ' કયા વેદનો બ્રાહ્મણગ્રંથ છે ?

To which Brahmangranth belongs 'Eatrayment' ?

- (a) અથર્વવેદઃ (b) ઋગ્વેદઃ (c) સામવેદઃ

(5) વેદાંગો કેટલાં છે ?

How many kinds of Vedanga are there ?

- (a) ચાર (b) છ (c) પાંચ
Four Six Five

(6) 'નિરુક્ત' એ વેદપુરુષનું કયું અંગ છે ?

Which is the 'Nirukta' part of Vedpurush ?

- (a) શ્રોત્ર (b) મુખ (c) નેત્ર
Ear Mouth Eye

(7) 'સામવેદ'ના બ્રાહ્મણો કેટલા છે ?

How many Brahmanas of 'Samveda' are there ?

- (a) આઠ (b) છ (c) સાત
Eight Six Seven

(8) ઈન્દ્ર કયા સ્થાનના દેવતા છે ?

Of which place is the Indra as God ?

- (a) પૃથિવી (b) અન્તરિક્ષઃ (c) દ્યુઃ

(b) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈપણ છ)

6

Answer in brief the following : (any six)

(1) 'વેદ' શબ્દના પર્યાયો જણાવો.

Give synonyms of the noun 'Veda'.

(2) વેદાંગોના નામ જણાવો.

Name of the Vedangas.

(3) પૃથ્વી સ્થાનના દેવતાનું નામ જણાવો.

Give the name of devta of Pruthvi sthana.

(4) 'શુક્લ યજુર્વેદ'ના બ્રાહ્મણો જણાવો.

Give the names of Brahmanas belonging to 'Shukla Yajurveda'.

(5) 'ઋગ્વેદ'ના ગૃહ્યસૂત્રો જણાવો.

Mention Gruhyasutras of 'Rigveda'.

(6) 'વ્યાકરણ'નું પ્રયોજન જણાવો.

Give an idea of objective of 'Vyakarana'.

(7) 'સામવેદ'ના કુલ મન્ત્રોની સંખ્યા જણાવો.

Enumerate the mantras of 'Samveda'.

(8) બ્રાહ્મણગ્રંથોમાં આખ્યાન એટલે શું ?

What is meant by Akhyan in 'Brahmangrantha'.

